

Date: 8-01-26

Day: Thursday

Instructions

1. Give numbering to headings
2. Do not write lengthy paragraphs. Write medium sized paragraphs with headings
3. There should be around 12 headings for 16 marks question.
4. Draw figures/diagram/flowchart where needed.

5. Start new question from fresh page.

6. Each answer should start with Introduction and end with Conclusion.

7. Give more weightage to expressedly asked part/s of the question.

8. Change colour scheme for references to give them more visibility.

9. Manage time well.

10. Wide page borders are discouraged. Should be reasonable.

11. Avoid writing wrong references.

ام فروا نام
پیر
Batch 83 (41203)
سوال نمبر کے
منیر نیازی نے موضوع کے
اسلوب کے حوالے سے
شاعرین توں کے
ویروا کرو۔
ثانی
منیر نیازی 1928ء
توں فتح محمد جاں دے گھر
وچ تھے۔ - پاکستان
پنجابی شاعر فتح منیر نیازی
بہ توں غایاں اتے۔ اوہ
پنجابی نظم و نثر
دے حوالے نال ہم عصر شاعران توں

اس کے متفرق شناخت رکھ رہے ہیں
 اوہناں نوں نظم نوں نت توہیاں
 علامتاں نال سجا سوارے نہ صرف نوں
 طرز دی شاعر دی بنیاد رکھی بلکہ
 پنجابی نظم و نثر جدیدترین رجحانات
 بیان کرن ادا مڈھ دی بنھیا اے -
 مہر نیازی نقادان دی نظر وچ
 ڈرتے خوف دا شاعر، اہمیت دا شاعر
 نزہت پسند شاعر، نوں رجحانات دا شاعر
 حقیقت پسند شاعر، علامتی شاعر
 انقلابی شاعر، نئی نظم دا وڈا شاعر،
 تے بہالم دا شاعر مشہور اے -

1. ایک اور دریا کا سامنا تھا مجھ کو ضمیر

اک دریا کے پار اُترا تو میں نے دیکھا

2. مہر نیازی دی شاعری دا ویروا

مہر نیازی پنجابی تے اردو دے مہر پروفے
 شاعر تھیں۔ اوہنا دے اردو مجموعے "کلمات
 مہر نیازی" دے نال نال چھ تے پنجابی لپراں

Date: _____

Day: _____

سفر دی رات
چار چوب چیزاں
زستہ دین دے تارے کھٹے لہکا
گل گلہم دے تان نال پھاپے کھو
میر نیازی دی مشہور زمانہ پنجالی
نظم "ہوئی دے حیلے" دے
اشعار و کھو

کس دا دوش سی کس دا نہیں سی

ایہہ گراں تین کرن دیاں نہیں

ویلے سنگھ گٹے توبہ والے

راتاں ہٹو کے پھرن دیاں نہیں

جو ہو یا ایہہ ہونا ای سی

تے ہوئی روکیاں زردی نہیں

اُن واری جدوں شروع ہو جاوے

گل فیرا بویں مکدی نہیں

موضوعات

منیر نیازی دی شاعری وچ عام طور
تے درج ذیل موضوعات نمایاں ہیں۔

عشق و محرومی

اوہ ایٹے اشعار وچ

محبت دے دکھاتے جدائی توں پیڑھی
گہرائی نال پیش کردے ہیں

کجھ آج وی راہواں اوکھیاں سن

کجھ گل وچ نیاں طوق وی سی

کجھ شپردے لوں وی ظالم سن

کجھ مینوں مرن دا شوق وی سی

ایمانیت دا شاعر

تشیہ اشعار وچ

علامت تے ایمانیت اُن دوتھے نال

راہنما ملدیاں شوالا نورا

Date: _____

Day: _____

سید کھٹا دی مرتب کتاب شاعرانہ
 وچ شامل رجمن ملن پوران اپنے
 مقبول "مینر نیازی دی شاعری"
 وچ مینر نیازی توں المائیت دا
 شاعر ثابت آکھتا اے۔
 اوہ مینر نیازی المائیت بارے آکھدے
 نیں:

"اصل وچ اوس توں پہلے دی شاعری
 وفاتی، خطبانہ تے تشریحاتی سی"

مطلب شاعر کے موضوع دی مفصل شرح کردا
 اوہ موضوع دی مختلف جزئیات توں
 بیان کردا جانداتے ایسراں موضوع
 توں کھیل را جاندے۔
 مینر نیازی نیں مڑھلی تیریلے ایسہ لہجی
 کہ موضوع توں کھلا رنگ دی تھاویں
 چند اشاریاں تے کنایاں وچ مینر کردتا۔
 اسلوب دی مثال و بکھو:

اوہ تتلیاں دی بھال بہت دور نکل گیا

ایسہ ہرانی حسنی شاعری وچ لکھے دی صوت
 دا مہر شہر آئے۔ مینر نیازی تے ایسہ اسلوب
 لہجہ اثر ہوکے اصل وچ اپنے اصل دوالے دے

در لندن حالات دا نقشہ پیش کیا

مبک ہووے تے اوتھے سپ

سُر ہووے تے اوتھے سپ

دھرتی ہیٹھ پیریاں اندر

زرد ہووے تے اوتھے سپ

5 سمبل لازم دی تحریر:

سمبل لازم

دی تحریر دی جوہر توہائی تے توہیں
نظم اُتے ایہدا بہت زیادہ اثر ہویا۔
قیام پاکستان توں بعد گورنر اراکھ نظام
دیا قباحتاں تے تو آموز ملک توں
در پیش مسائل توں اڈ قتل و غارت
تے جنقل دے قانون بارے منیر نازکی
نے جیٹرا علا متی ڈھنگ افسانہ سناے
اوللیاں جیڑاں تے علا متیاں ساڈیاں
قید تھی تے تہذیبی نہیں۔

لنگھوے ویلے دئی جھنگ علا وج علا متی
انداز نال حالات دے اُلٹ بوجاں دا نوکری سناے

دیوے بلن مزاراں اُپر

جنڈاں وچ مثالاں

دن برباد سوالاں اندر

راتاں وچ زوالاں

شہر دے چوں حیثیاں ملے

طیب وچ ملا لاناں

شہری ثقافت دا بیان

6

منیر بھارتی دی شاعری وچ شہری
 فکشن دا ذکر مختلف حوالیاں نال
 ملدا اے۔ شہری ثقافت وچ
 زندگی گزارنا کٹھن مشکل تے پہنچا اے
 مزاراں دی آبادی زیادہ ہون کرمے علاقے
 پڑے گنجان آباد نیں۔ شہر دے مکان
 یا نقل و حرکت جیسی نظم اے شہر اویں وچ
 شہری فکشن دا نقشہ کھینچا اے۔

اپنے اسی ڈر توں
 جڑے ہوئے نیں
 اُن دُوجے دے نال
 پُتر دے مَعان

اکلایا / اتسانی تہائی

7

اکلایا انسان دے اندر دی اسی تہائی
 اے کہ انسان، انساناں دے بچو م وچ
 رہن دے باوجود تہائی اے۔ اصل وچ
 مادہ پرستی دے دور وچ مہر و قدرت
 اپنی ودھ گئی اے کہ بے جسی تے جتیم
 لے بیارے۔

یار میرے کھلاؤن نیں ایٹھے بکسرتین پہاڑ

امان سے دن سارے مل کے کرائے اہے یلفار

سارے اسی ورگچپ اسمان وی جائے گا سلفا بار

وائے وروپیاں اژدا پھرے ما دیانے ایسی ووج

لاکے رکھو دیانے اوس دی سرد ایسی دا تاج

8 تجزیہ تے اسلوب

صنیر نیازی دا اسلوب متفکر دے:

- ← سادہ مگر پتہ دار زبان
- ← علامت، استعارہ تے تشبیہ دا استعمال
- ← منزل تے طنز دا بلغا رنگ
- ← موسیقی تے روانی
- ← اندرونی جزبات دی عکاسی

اوہ اپنے ہم عصر شاعران دے مقابلے
وج ذاتی تجزیہ تے ووج دی آہنظر اب
توں زیادہ اہمیت دیندے نیں۔

9 تجزیہ

صنیر نیازی دے پنجابی تے اردو ووج
شاعر کی دی جدید جماعت توں اپنا
مگر اوہدی شاعر کی جدت دے نال

انسانی جذبات کی حساسیت فوں وی
سیر قرار رکھدی اے۔ اور صرف فکری
مثلاً عمر نہیں بلکہ احساسات دے بھرے
بیان والے شاعر وی نہیں۔

مندی اعلیٰ

20

منیر نیازی دی شاعری
تے فوں پنجالی تنظیم دی دعوت و وج
اں منفرد تو پہلے تر آتوں طرز دے
اسلوب دی بنیاد رکھی اے۔
اوہدی شاعری صرف شاعری نہیں
بلکہ حیاتی دا بندھ اے ماحمی دی
تاریخ، حال دی کوئی تے متقبل دا
چانن اے۔

اج دا دن وی اینویں ننگیاں کوئی وی کم نہ ہويا

نہ ملیاں میں خلقت فوں نہ یاد خدا فوں ایتا

نہ میں بڑھی نماز نہ جام شراب میں بیتا

اج دا دن وی اینویں ننگیاں کوئی وی کم نہ ہويا۔

سوال نمبر 4

فرزندہ لودھی افسانہ نگاری
وج اگھڑوان قصاں رکھدی اے وضاحت
کرو۔

تعارف

فرزندہ لودھی کہانی نگار
ناول نگار تے مضمون نگار سن۔ اوہناں
پنجابی تے اُردو وچ لکھیا۔ اوہناں دا
پیشہ لاٹیریرین سی۔ اوہ بہوشیار پور
وج پیدا ہوئیاں۔ وٹڈ ٹوٹا پور
اوہناں دا خاندان پجرت گرو
سایہ وال آگیا۔ اوہناں ملازمت
دے نال نال تخلیقی سفر وی جاری رکھیا۔
اوہناں دا پنجابی کتاباں
لکھنے دے اوہ لکھن پور دے وچ کرپڑیاں
دیکھوٹ (کہانیاں) وٹڈ ڈا انگیار (ناول لکھن)
زندگی دے دوت (مضمون) (میں)
اوہناں دی افسانہ نگاری صرف
پنجابی نہیں بلکہ انسان جذبات سماج
رضادات تے دافلی کرب دی لکھن
اوہ کہانی نوں اے اے اے اے

Date: _____

Day: _____

میں جو حقہ پید کردار دی تفصیلات سے سمجھانی
حالات نوٹ لیٹری تفاسات تال پیش
کیا جاسکا اے۔

چنے دے اوپے

یہ دے اوپے کیا نیاں دا مجموعہ اے
جسٹریٹری وائر 1984 فریج پاکستان
پنجالی ادلی بورڈ لاسپور و لوں جھیاں
112 ہفتے دے اسس لہراگے فریج
دس کیا نیاں میں۔

کیا نیاں دے سرتا ویں درج ذیل میں۔

8	چنے دے اوپے	1	پاشدان
		2	اوتیا
9	تجھلی پڑھاٹی	3	ان اخباری گل
		4	ان جیا
20	سبھ نوڈاے	5	سکھ نیر
		6	دھریں پاپل
		7	کینوں خٹا لھاں

واقعات دی اہمیت

فرخندہ لودھی دے افسانے وچ
اوکھڑواں عنبر بیوندا اے۔

اوہ کہانی فوج کردار ان فون جاندار
بنادن لئی انسانیا تھاپ ڈائی
نور سگات تے سماجی دیا فون
واج کرن لئی قاری فون سوچن
تے جذباتی تعلق پیدا کرن لئی
استعمال کردیاں۔

ایہ اوکھڑواں عنبر صرف خارجی شکل
میں بلکہ اکثر اندرونی کشمکش پونڈی
انے چیز ا کردار دی شخصیت فون
شکل دیندا اے۔

کردار دی نفسیات تے سماجی اہمیت

فرخندہ لودھی دے افسانے تے

← عام انساناں دی زندگی

← عورت دے جذبات

طبیقاتی صرفا

سماجی یا بنڈیاں

فون نمازوں کو رد کرنے میں ایسے افراد کو
عناقرہ بنانا دی گئی ہیں فون کو مرکزی
دھات بنانے کی بجائے فون نہ صرف
دیجیٹل بلکہ فون کی بھی بنا دینا ہے۔

مثال

اُن افسانے وچ عورت اپنے

خوابوں کے سماجی یا بنڈیاں دے درمیان
الجھی ہو گئی ہے۔

”اوہ اپنے دل دے ارمانوں فون

تھیانڈی رہی ہے پیر پیر طے اُن **نوی**
کے کھاتوں او پنوں آندوں کھا رہی ہے

اسلوب

فرخندہ پوری دا

اسلوب سادہ پیر پیرائی والا ہے۔

سادہ فون

حقیقت پسندی

علاقہ نگاری

کردار ال دہی دا خلی لفظ

سماج دی تقد
 ایس طرح او گے ہواں انداز کہانی
 تے دل و جی پورنرا ۲۱ -
 جتھے قاری خود تجر بہ محسوس کمرہ

مندی کل

مندی کل ایسہ کفر و فتنہ
 لودھی دیاں کہانیاں و پنجابی افسانوی
 ادب دا سچ اٹلا وا دھاتس -
 او پتلاں دیاں کہانیاں ساڈے سماج
 معاشرتی بلوواں دیاں جیندیاں
 جاگدیاں لہو لہراں تیں جیناں توں
 بانکل و قہقہے تے غر جاندیاں اتہ انداز
 فریج ویش کہیا گیا اے -
 کہانیاں وچ بیان پون وائے و موعظت
 ساڈے ساریاں دے سامج تیں -
 فرقندہ لودھی دے آکھن و مطالبہ
 ایسہ کہانیاں او پتلاں دی عاجزانہ
 جینتی کو شیش اے -

وہنے دے اولے دیاں کہانیاں مینوں دھتس اے
 دانی دا رلوگا تیں۔ جس لفظاں توں رلوگا
 سمجھن آں قفول فرجی دی قائل تیں آئے لفظاں
 نو او تالا نو ورتیاں آں جیناں دی مہیا کہانیاں

دے پلاٹ تے اوہیے کرداران نوں
لوڑ ہووے۔

سوال نمبر 5

پنجابی ادب دی اُستانی دی
تھاں متھو۔

تعارف

پنجابی ادب وچ اُستانی
صرف لفریح یا مزاح دا ذریعہ
ہیں بلکہ سماج، ثقافت تے انسانی
حیاتیات دی عکاسی دا اہم
ذریعہ اے۔ کیہاں دے ذرائع
پنجابی لکھاری لوکاں دی زندگی
رواج، رسم و رواج سماجی مسائل
تے اخلاقی اقدار نوں قاری تک
پہنچا دے ہن۔

سماجی عکاسی

پنجابی کیہاں سماجی حقیقت نوں سامنے

بیانہ ۱

دیہاتی زندگی، محنت کش طبقہ

عورتوں کے مسائل

طبیقاتی تفریق، غربت، اخلاقی دنیا

دلیر سماجی مسائل، غربت، ظلم

اسی طرح دیہاتی معاشرے کی

آئینہ دار ہوئی ہے

ثقافتی تحفظ

دیہاتی سماج

لوگ روایت، محاورے، جہلی

سے رسم و رواج نوا محفوظ رکھنے

ہے۔ ایسے ادیب نہ صرف زبانوں

نوں زبانہ رکھنا بلکہ ثقافت

نوں اعلیٰ سطح تک منتقل کرنا

ذریعہ ہے۔

مذاہمتی کردار

دیہاتیوں کو کٹر ظلم، نا انصافی یا سماجی

پابندیوں کے خلاف آواز
بلند کر دیاں ہیں۔

جائیدارانہ نظام ←
مردانہ تسلط ←
معاشی دباؤ ←

ایساں خلاف کرداران کے
زرے لے کر آئے ہوں سوچیں
تے متاثر کرن دا موقع
مللا ۲۱ -

نفسیاتی گہرائی

جدید دنیا کی گہرائی کرداران
دی نفسیات، جذبات تے
دا قلبی تضادات ہوں سامنے
لہانڈی ۲۱ - ایس طرح اہل
صرف بیرونی حالات نال
ہیں بلکہ اندرونی جدوجہد
ہوں ویں جائیداران تے

مکدی گل

پنجالی ادب دی پہلی
 صرف اک ادبی صفت نہیں بلکہ
 سماج، ثقافت تے انسان دی
 نفیات دا آئینہ ہے۔
 ایسے پہاڑاں پنجالی زبان فون
 زندہ رکھن تے قاری فون
 سوچن تے سماج تال جڑن
 دا ڈر ہے بین دیاں شیئیں۔

سوالنیرک

ادب سمندر فون پنجالی ادب
 دا سمندر آکھیا جاندا ہے
 بیان کرو۔

تعارف

ادب سمندر اک
 اصطلاح ہے جو پنجالی ادب دا

و وسیع تے گہرے تے متنوع پہلو والے نون
 ظاہر کرن لئی ورتی جاندی اے۔
 ایسے نہ صرف پنجابی زبان دی وسعت
 فوراً بیان کردی اے بلکہ اوہدی
 تہذیب، ثقافت تارخ تے جذباتی
 گہرائی نون وی سمجھدی طریقہ سنجایا
 جاندی اے۔

وسعت تے تنوع

پنجابی ادب

سمندر وانگر وسیع اے۔

شاعری: صوفیانہ، دو صائی، عترت
 تے مزاجی

کہانیاں: بون کہانیاں، سماجی کہانیاں
 جلد افسانے

ڈرامہ تے نثر: طنز تنقید، فکری مضامین

ایسے سب اک گہرے وسیع سمندر دا
 حصہ ہن جھتوں سیر قاری اپنی
 دلچسپی دے مطابق کجھ حاصل
 کر سکدے اے۔

گہرائی تے معانی دی سرچ

پنجابی ادب صرف سطحی درجہ پر
یا شہرت نہیں بلکہ ایسے گہرائی والے

- ← انسانی جذبات
- ← نفسانی تضادات
- ← سماجی مسائل
- ← روحانی و فکری موضوعات

توں / جاگرتوں / اس وجہ
توں ایسے سمندر و رنگرے کفار
تے گہرا گھسوں پوٹوا اے۔

مثال اشعار

بلھا کیہ جاناں میں کون (بلھے شاعر)

دل دے ویرانے وچ وسدا اے پارم

(صبر شاعر)

دا بھلا بھلا دل خیمیں آپے رانجھا بوٹی (شاعر)

اصول و بنیادی ادب کی روش انسانی
 لفظیات سے عبقور کی پیرائی و تاریخ
 پوئری کے -

ثقافتی خزانہ

بنیادی ادب نے صدیاں قبل

لوگ پہنچا

لوگ محاورے

ثقافتی رسم و رواج

لوگ محفوظ رکھا گیا -
 ایسے ادب کی پوری پوری تفہیم
 قرآن مجید کے ساتھ بلکہ ثقافت
 تاریخ سے شناخت ہائی اور جوڑ دیا گیا -

جدید رجحانات

انجیل کے بنیادی

ادب و صحیح حدت فکر کی پیرائی اور

علاقہ کی شاعری نے ایسے تھنڈے پور

وسیع کردتا ہے - جدید شعرا

نے افسانہ نگاران نے صحافتی شعور

عورت دکی آواز انسانی حقوق
 تے موجودہ مسائل نوں اہمیت
 دتی اے۔

مکمل گل

ادب سمندر نوں
 پنجابی ادب دا سمندر آکھا
 قائد اے کیونکہ اسے وسیع
 پیرا متنوع ثقافتی فکری
 تے پورے شہزادے نال لبریز
 اے۔ پنجابی ادب قاری
 نوں بھیندے سفر دا موقع تے کوئی
 12 صدیاں فراہم کردا اے۔
 صوبیل سمندر دیا لہر
 قائم و بے کنار ہوندا اے

سوا نمبر 8

پیر فضل گجراتی فون پنجابی
غزل دا بیان تران آکھیا جاندا
اے بیان کرو۔

تعارف

پنجابی شاعری دا ڈھیر سا رتیاں
صفتاں نیں۔ ایہو وجہ اے کہ فارسی تو
آئی غزل پنجابی وچ بہت گھٹ

پیر فضل گجراتی پنجابی غزل دا اہم
تہ سہ کڑھوانا ناں اے۔ اوہناں
غزل فون دیاں صوفیوںات توں باہر
کڑھواناں وچ بہت گھٹ موڑیا تے پنجابی
غزل فون دیاں بہم عصر زباناں
دے برابر بنا کھڑا اے۔ اوہناں
دی غزل دیاں تہ جدیدت
وچکا دے اے اے کلم کردیا اے۔
ایسے لہجے اوہناں توں پنجابی غزل دا
مکھو دے اہم ما پنجابی غزل دا
مان تران آکھیا جاندا اے۔

غزلاں وچ تصوف دارنگ

2

اویساں تصوف و مختلفا صوفیوںات مثل عشق
 حقیقی، وحدت الوجود دنیا دی بے ثباتی
 عبادت، اخلاقیات، رہبانیت نے انسان
 دوستی دے بارے انگھار نکھس نہیں

گنگا جاند افضل بنا رہے تے وقتا دیں غماں
 دے ڈھرانہ

اول شاہ دولہ دریائی توں بسکوجے لینا بھو تارے

غزلاں وچ عشقیانہ رنگ

3

غزل وچ عشقہ رنگ اہم صوفیوںات
 سکا ہذا اے عاشقوں عشق دے رستے
 آئے تھے منزل تیکہ ایڑن لئی بہت کچھ
 برداشت کرنا پیندا اے

پتیا ظالم عشق جنیاں نور لے نال فقیراں

ننگے پیروں کھلے جھاڑے پر پیر ممکن سیواں

غزلاں وچا نظم سوز تے درد

نظم درد تے سوز سیر فضل بگھرائی دیاں غزلاں
 دا ایہم و عفا تے او پناں دے اشعار وچ
 نظم درد تے سوز دی تشریح شدت رکھدی اے
 ایسے وجہ توں اوہ اپنے آپ نوں ملہاں دا بادشاہ
 سمجھدے نہیں۔

پھو بیاتے اوہ نقل آیا ملہاں دا بادشاہ

فضل تائیں اب فقیر بے نوا جاتا سی میں

غزلاں وچ دا غلط تے زائد ذکر

منہ آتے پیکر دا غلط کرن وائے دا غلطان دیاں غلطیاں
 وی کر دھوئیں دھرے دیاں نہیں۔ دا غلط جھاوےں آری وی
 جھاوےں تھائیں پیکر جانا وائے پھونڈے نہیں یہ
 دا غلطان راہیں قتلے صادر کر کے تون
 باز نہیں آتدے۔

زائد وچ نماز چتارے ٹھلیاں پوٹیاں گلاں

سچے گلاں وچ نشے دے دین و سلا شہرابی

دیندارانے واعظوں اٹھے پہر حوراں و خیار

ایس دوزخ جوئے نوراں پار سا جاتا سی میر

غزلاں و نسا انسان دوستی دا سنیان

انسان دوستی تمام مذاہب آ اخلاقیات دا
سایجھا سنیان ہے۔ ایس لئی آکھیاں سنیان کہ

ان انسان آ قتل ساری انسانیت دا قتل ہے۔

پہر قتل دی حکمری و نسا انسان دوستی دیاں

کئی مثالوں جو در سن۔ اوہ سچے کوئے دوست

دیا خوبیاں بیان کئے آکھئے سن۔

اتوں پت کوئی کوئی پونڈرائے و چوں یار سے دا

اوکھے ویلے ویرا کوئی وندھے بھلا سے دا

یار جے فوشتو دیوں تے خیراں: جھدی نہیں

یار رٹھے بیوں تے یاراں نوں کھانڈی اے یار

حالات تے شکرہ

تبدیلی قدرت داقانوں 21 - بیہوشی میں آکر
 جیسے نہیں رہندی وقت خوشی دایوں میں بھاؤں
 گم دا گتر جاندا 1 - کھاتے بندے دے
 سچو پارٹس لیر اوکھے ویلے دا کوئی
 دار فرینس - دوست ادھی دوکھی دایہ او دوی لکڑا ایں
 جیروں بندے تے کوئی اٹکھاں وقت آوے
 پٹی جیروں مہیت ہوئے تے سچو این دکن نس رے

شنگ کیوں تروڑے یاراں تیں میں دینوں نساں
 پیہ دستان

شوفی تے طنز مزاج دا عنصر:
 بیہوشی کجرا آئی لے کلام وچ شوفی تے طنز
 مزاج دا عنصر وی پایا جاندا 1 -

جیہر جیہر آکھے مینوں او دھرا او دھو جیواں

بجھڑ دل دا بال ایانا لے پیا بھڑاواں

وقت نرے دے اوہ نہیں چاہندا کول میرے چھٹی ہنہا

کھول لیا پنجسورہ اوئے کول جانی شتالی

مندی گل

9

مندی گل ایسے کہ

بکھر فقل کجرونی نیں غزل صنف قوج
 شاعری کرکے چنچامی غزل دیاں
 روایتی زنجیراں نوں توڑ کے نوں غزل
 وُل ٹورن دا آسیر بستا اے۔

او سزاں دیاں غزلاں روح لغزل
 قنی چٹیلی تے خیال اڈاری سمیت
 سر قوی ہو جو اے۔

اڑ سزاں چنچامی غزل نوں نوں سمیت
 لوان رُٹا تے توان موڑ دتا اے جسد
 اظہار کردے آکھ دے نیں۔

فضل ہو داں نے بدل دتا اے پنجاہی دا ڈنگ

یا ایسی بدور حاضر دے غزل خواناں دی خبر

